

Romanul Traditional - Baltagul de Mihail Sadoveanu

Romanul este specia genului epic, de intindere mare, cu continut complex, angajand multe personaje. De obicei, este structurat pe mai multe planuri, remarcandu-se mobilitatea in timp si spatiu, mai multe conflicte: interioare si exterioare, dand astfel o imagine cuprinzatoare asupra vietii, reinviind o intreaga lume, fresca a aceluia timp.

Romanul traditional are o constructie circulara, o simetrie compozitionala. Naratorul omniscient recurge la descrieri si caracterizari directe si are un regim dictatorial fata de personaje (demiurgul). Exista un plan prestabilit cu destine fixate, cu finaluri proiectate dinainte. Se observa caracterul descriptiv de comentare a situatiilor, gesturilor, vorbirii.

Se povesteste cu ajutorul memoriei voluntare, fiecare secventa avand o logica a ei, prevestita de alta si prevestind o alta. Se creeaza o experienta expozitiva prin care se prevesteste tema romanului, sunt infatisate personajele, intentiile lor, relatiile dintre ele, stratificarea sociala.

Expunerea faptelor, a actiunii este cronologica. Sunt realizate personaje tipice, arhetipale (prototipale) - eroul este exponentul unei categorii sociale sau psihologice. Personajele tipice sunt puse in situatii tipice pentru acea societate, lume, epoca. Exista o singura perspectiva narativa si apare o imagine veridica a universului literar inchipuit (imaginar). Universul cartii da senzatia ca este o transpunere a universului real.

Romanul in care realismul este obiectiv lasa impresia ca realitatea literara concureaza cu realitatea obiectiva.

"Reprezentant al realismului liric, mitic si istoric, Sadoveanu a creat o adevarata epopee a neamului in peste 100 de volume. Natura, poporul si istoria sunt coloanele de sprijin ale operei sale, o literatura a specificului national, redand momente de relevanta mitica in viata unei colectivitati. Proza lui evocatoare are un limbaj rapsodic, dimensiunile sale fiind nemarginirea si eternitatea. Scris in 17 zile, Baltagul e un roman realist si simbolic in acelasi timp, monografic, social, initiatic, epopeic, de dragoste, politist, cu intriga antropologica" - Calinescu.

Titlul este simbolic: in mitologia autohtona baltagul e o arma magica si simbolica menita sa implineasca dreptatea, unealta justitiara ce ramane nepatata de sange, unealta si arma a oierului, iar in roman e arma crimei, dar si a pedepsei. Baltagul blagoslovit de preot, purtat de Gheorghita are o intrebuintare simbolica, ramanand pur, caci ucigasul e lovit de propriul sau baltag.

"Simplitatea epica si conceptia asupra mortii fac din roman o Miorita in dimensiuni mari" - Calinescu. "Plamadit in glastra de clestar a Mioritei." - Perpessicius.

Autorul pune moio: "Stapane, stapane/ iti cheama si-un cane," dar in balada populara moartea e doar o ipoteza, o posibilitate. Discursul e in trepte, intr-o structura labirintica. Labirintul cu drumurile sale pe care le-a parcurs si Nechifor sugereaza curgerea continua a vietii spre moarte si din moarte spre viata. In mitologie, labirintul unde salasluia minotaurul e casa securii duble (labiris gr.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

= secure dubla) semnificand dualitatea existentiala viata - moarte. Exista un labirint exterior -drumul pe cararile transhumantei, si unul interior - framantarile sufletesti ale eroinei de la neliniste si indoiala la banuiala, ce roade ca un vierme pana la certitudine, din intuneric la lumina.

Romanul incepe cu o legenda pe care Nechifor o spunea la nunti si cumetrii (botezuri), infatisand viata aspra a muntienilor in locuri stancoase, cu poteci oable (drepte), unde bat puhoaietele, fulgera si trasneste.

In centru este figura Vitoriei Lipan, fire voluntara, neinduplecata in hotararea ei, dictata parca de un destin implacabil. Dorinta ei apriga este sa afle adevarul despre sotul ei si de a face dreptate. Ea este exponenta acestei societati arhaice, cu datini si obiceiuri stravechi, refractara innoirilor, cu un simt al dreptatii izvorat din veacuri.

Actiunea se petrece intr-un spatiu mioritic, localizarea cuprinzand asezarile oierilor din muntii Moldovei. Primele sase capitole prezinta satul Magura Tarcaului, Oamenii si obiceiurile locului, gospodaria familiei Lipan si nelinistea de care e cuprinsa Vitoria care-si asteapta sotul plecat la Dorna sa cumpere oi si intarziase mult peste obicei.

Romanul reda fresca acelei lumi, cu ritualuri specifice, port, datini, obiceiuri, iar personajul exponential este deosebit de complex, remarcandu-se diversitatea mijloacelor si procedeele de caracterizare. Naratorul omniscient cunoaste totul despre lumea pe care o prezinta; "In ultima instanta, Baltagul e romanul unui suflet de munteanca." - Perpessicius

Intriga o constituie hotararea femeii de a afla adevarul, ingrijorarea ei intemeindu-se si pe vise, si pe semne. Ea cere sfatul parintelui Daniil, se roaga la icoana sfintei Ana, merge la baba Maranda, la prefect la Piatra, tine post negru 12 vineri, purificandu-se in vederea calatoriei initiatic. Isi trimite fiica, pe Minodora, la manastire, face bani de drum din vanzari si lasand gospodaria in grija argatului Mitrea, pleaca insotita de fiul Gheorghita, vineri 10 martie la rasaritul soarelui. Magura Tarcaului - labirint - Bicaz (hangiu Donea) - Calugareni (negustorul David) - Farcasa (mos Pricop) - Borca (botez) - Cruci (nunta) - se pierde urma lui Nechifor, importante sunt obiceiurile traditionale - Vatra Dornei - afla de la slujbasul neamt ca Nechifor cumparase 300 de oi, din care vanduse 100 altor doi oieri, unul dintre ei avand buza crapata ca la iepure (Bogza). in mitologie acest lucru reprezinta un simbol al nenorocirii - Gura Negrei - Brusteni - Sabasa - carciumarul Toma, aici il gasesc pe Lupu - Crucea Talienilor (popas) - culmea muntelui Stanisoara -Suha - (Iorgu Vasiliu si cucoana Maria).

Vitoria este maicuta batrana din Miorita pentru cautarile ei. Este Antigona pentru datina inmormantarii. Este Anca din drama Napasta de Caragiale pentru spiritul justitiar, un Harnlet feminin. Al. Paleologu a gasit similitudini cu Isis din mitul egiptean al lui Osiris.

Punctul culminant este gasirea osemintelor in rapa, datoria inmormantarii si darea in vileag a ucigasilor. La praznic, are loc o confruntare psihologica. Vorbele ei aluzive au inteles pentru

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

ucigasi, iar Bogza nu mai rezista. in deznodamant, hotaraste parastasele, aducerea Minodoriei la mormantul tatalui, plata pentru tot, ducerea oilor la baciul Alexa in baltile Jijiei, si femeia se intoarce la grijile vietii de zi cu zi. "Ne-om intoarce la Magura sa luam de coada toate cate le-am lasat."
Romanul Baltagul are 16 capitole cuprinzand trei nuclee principale:

1. Primele sase capitole "€" expozitia si intriga - prezinta satul Magura Tarcaului, oamenii si obiceiurile lor si nelinistea de care e cuprinsa nevasta de oier care hotaraste sa afle adevarul despre reintoarcerea sotului.
2. Capitolele VII-XIII ilustreaza cautarile Vitoriei care reface drumul parcurs de sotul ei pe cararile transhumantei, infatisandu-se obiceiuri, traditii.
3. Capitolele XIV-XVI prezinta punctul culminant si deznodamantul: gasirea osemintelor, ritualul inmormantarii si pedepsirea ucigasilor.
Sadoveanu da mitului mioritic interpretarea moderna - ciclul existential de la viata la moarte si inapoi la viata.